

Passend onderwijs voor leerlingen met epilepsie?

Door: Olaf Corten, John van de Corput en Teus van den Brink

Foto: Jaap van der Linden

In ons land bestaan twee gespecialiseerde scholen voor kinderen met leer- en gedragsproblemen en epilepsie: de 'De Berkenschutse' in Heeze en 'De Waterlelie' in Heemstede. Deze zijn gekoppeld aan epilepsiecentra, respectievelijk Kempenhaeghe en de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN). De scholen verzorgen, naast speciaal onderwijs in de regio, op landelijk niveau ook ambulante onderwijskundige begeleiding aan leerlingen en leerkrachten in het regulier onderwijs. In deze bijdrage de vernieuwingen in onderwijsbeleid door de overheid.

Ambulante onderwijskundige begeleiding aan leerlingen met epilepsie bestaat sinds 1985 en was een antwoord op de vraag van ouders, neurologen en het regulier onderwijs naar ondersteuning in deze reguliere onderwijssituatie. Op dit moment maakt de onderwijsvernieuwing 'Passend Onderwijs' opgang. Wat betekent deze vernieuwing voor het onderwijs en ambulante begeleiding aan leerlingen met epilepsie? Allereerst wat meer achtergrond.

Minder kinderen in het speciaal onderwijs

Vanaf de jaren tachtig leidde kostenbewustzijn tot een toenemende druk op het regulier onderwijs om minder leerlingen te verwijzen naar het speciaal onderwijs. Hierdoor kreeg in de jaren negentig het beleid 'Weer Samen Naar school' (WSNS) en vanaf 2003 het 'Leerling Gebonden Financiering' (LGF, beter bekend als het Rugzakje) gestalte. Evaluaties tonen aan dat beide niet geleid hebben tot het gewenste effect, namelijk een daling van het leerlingenaantal in het speciaal onderwijs.

Weer Samen naar School

Het beleid Weer Samen Naar School leidde weliswaar tot een betere samenwerking tussen scholen, meer aandacht voor

probleemsignalering van leerlingen en een verwijzingsafname naar het speciaal basisonderwijs, maar kreeg geen voet aan de grond in 'de klas'. Er trad een 'weglekeffect' op naar het speciaal onderwijs; kinderen gingen uiteindelijk toch over naar het Speciaal Onderwijs.

Het Rugzakje

Het Rugzakje had als achterliggende gedachte dat leerlingen met een beperking of handicap, die voorheen aangewezen waren op speciaal onderwijs, met een extra budget aan het reguliere onderwijs zouden kunnen deelnemen. Men verwachtte een uitstroom uit het speciaal onderwijs van 25%. Er kwam weliswaar een sterke toename van leerlingen met een Rugzakje in het regulier onderwijs, maar geen daling van leerlingen in het speciaal onderwijs.

Passend Onderwijs

Na WSNS en LGF staat het landelijke onderwijsbeleid nu in het teken van het streven naar 'Passend Onderwijs', een beleid dat gericht is op twee pijlers: verbetering van de kwaliteit van onderwijs en van de organisatie. Regionale samenwerking tussen het Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO) en de Regionale Opleidings Centra met de Regionale

Expertise Centra (=speciaal onderwijs) moet hierin leiden tot een gevarieerd, kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod.

Zorgelijk

De regio én het overgrote deel van de financiële middelen voor zorgleerlingen komen bij Passend Onderwijs in handen van het Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs. Beide epilepsiescholen zijn echter al vanaf 2003 bezig een landelijk dekkend netwerk 'onderwijs en epilepsie' op te zetten om zorg te dragen voor eenduidige, onderwijskundige epilepsiezorg in elke regio. Deze dienstverlening vindt vanzelfsprekend plaats in overleg en afstemming met het regulier en speciaal onderwijs ter plaatse. In het kader van Passend Onderwijs lopen de epilepsiescholen nu echter het risico in regionale, bestuurlijke en financiële kaders gedrukt te worden, die niet overeen komen met de landelijke taakstelling en ambitie van de epilepsiescholen: het borgen, ontwikkelen en overdragen van kennis rondom epilepsie. Het is een onmogelijke taak om met alle samenwerkingsverbanden, zo'n 240 in het PO en 80 in het VO, apart af te stemmen. Versnippering dreigt, waarbij de zorg voor epilepsie in het gedrang kan komen.

Toekomst

Er mag niet worden getornd aan de vrijheid van ouders om te kiezen voor specialistische begeleiding bij epilepsie. Mocht deze in het gedrang komen dan kunnen ouders dit melden bij de EVN. Een adequate, rechtstreekse bekostiging van de epilepsiescholen vanuit het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen zou in dit verband meer dan welkom zijn. We kunnen dan ook in de toekomst de leerling met epilepsie een passend perspectief bieden. ■